

אתרוגי שביעית בחוץ לארץ לאחר החג

שביעית פ"ח מ"ז

אין מבשלין ירק של שביעית בשמן של תרומה שלא יביאנו לידי פסול

רע"ב

שאם נפסל בשביל שמן של תרומה ישרף הכל ונמצא גורם לפירות שביעית שלא יאכלו

שולחן ערוך אורח חיים הלכות לולב סימן תרסד

סעיף ח

יש מי שאומר (כח) שהושענא כב < שבלולב אע"פ שנזרקת אין לפסוע עליה (כט) וע"ל סי' כ"א גבי ציצית).

סעיף ט

יש מי שאומר שאסור ליהנות מן הערבה לאחר נטילתה, * אם לא (ל) ט כג < ח' } התנה עליה (לא) מעיקרא דלכולא יומא אתקצאי למצותה. הגה: ונהגו להצניע ההושענא לאפיית מצות, כדי לעשות בה מצוה (מהרי"ו ומהרי"ל).

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ציצית סימן כא

סעיף א

(א) <א' א' [א] חוטי ציצית (ב) [א] א' <א' } שנפסקו, יכול לזרקן [ב] ב' } (ג) לאשפה, א' [מפני שהיא מצוה שאין בגופה קדושה, * (ב) } א' } אבל כל זמן שהם (ד) קבועים בטלית, ב' [א] א' } אסור (ה) להשתמש בהם כגון * לקשור בהם שום דבר וכיוצא בזה, משום בזוי מצוה. (ו) וי"א דאף לאחר שנפסקו, (ו) אין לנהוג בהן מנהג בזיון (ז) א לזרקן <ב' במקום מגונה, אלא שאינן צריכין גניזה (כל בו הלכות שבת). (ג) ויש מדקדקין (ח) לגונזן, והמחמיר ומדקדק במצות תע"ב (מהרי"ל הלכות ציצית) (וע"ל סימן תרס"ד סעיף ח' ט').

משנה מסכת שביעית פרק ז

משנה א

[*] כלל גדול אמרו בשביעית כל שהוא מאכל אדם ומאכל בהמה וממין הצובעים ואינו מתקיים בארץ יש לו שביעית ולדמיו שביעית יש לו ביעור ולדמיו ביעור ואיזה זה עלה הלוח השוטה ועלה הדנדנה העולשין והכרישין והרגילה ונץ החלב ומאכל בהמה החוחים והדרדרים וממין הצובעים ספיחי איסטיס וקוצה יש להם שביעית ולדמיהן שביעית יש להם ביעור ולדמיהן ביעור:

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ז

הלכה ג

(יד) * היו לו פירות מרובין (טו) מחלקן מזון שלש סעודות לכל אחד ואחד, ואסור לאכול אחר הביעור (טז) בין לעניים בין לעשירים, ואם לא מצא אוכלין בשעת הביעור (יז) שורף באש או משליך (יח) לים המלח ומאבדן לכל דבר שמאבד. +/השגת הראב"ד/ ואסור לאכול לאחר הביעור. א"א בחיי ראשי לא האיר ולא הצהיר מהו הביעור האוסר על כל אדם ואולי הוא סובר כי החילוק של ג' סעודות הוא גמר הביעור ואינו כן אלא בשיכלו פירות העיר ותחומיה מוציאים כל אדם מה שבבתיהם ומביאים אותם לאוצר ליד ב"ד והם מחלקים לכל אדם שלש סעודות כדי לשבת וכן בכל יום ויום עד שיכלו ואם אין שם אוצר ולא ב"ד מחלקין מוציאים לשוק ומפקירין ואף הוא יכול לחזור לזכות בהן ככל אדם ואוכל הזוכה בהן עד שיכלו אותם הפירות מכל הארץ ביהודה מכל ארץ יהודה ובגליל מכל הגליל ואחר שיכלו מכל הארץ אז יתבערו לגמרי לשריפה או לאיבוד ומאותו הביעור ואילך אינו אוסר במשהו לפי שאין לו שום היתר אבל לביעור הראשון כיון שיש לו היתר אכילת ג' סעודות אוסר במשהו וחייב לבער ביעורו מן הבית זה דעת ר"ש והוא שאמר כל הירק אחד לביעור שכל המינים שנכבשו בחבית כיון שכלה אחד מהם בשדה יבער את כולם מפני שהוא אוסר במשהו לזה הביעור אבל ר"א ורבי יהושע סברי הכל בנותן טעם ומר סבר הראשון נותן טעם באחרון ומר סבר האחרון נותן טעם בראשון ור"ג סבר אין הולכים בזה אחר נותן טעם שאין כאן איסור אכיל' אלא מצות ביעור בלבד הילכך דיו שיבער אותו המין בלבד וזהו עיקר של דברים הללו. +

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ז

הלכה יב

המוליך פירות שביעית (סב) ממקום (סג) שכלו (סד) למקום שלא כלו, (סה) או ממקום שלא כלו למקום שכלו (סו) חייב לבער, (סז) לפי שנותנין עליו חומרי מקום שיצא משם וחומרי מקום שהלך לשם, (סח) ופירות הארץ שיצאו לחוצה לארץ (סט) מתבערים (ע) במקומן (עא) * ולא יעבירם ממקום למקום.

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קפו

והנה בחדושי בארתי שאם אזלינן באתרוג בתר לקיטה כירק הוי זמן הבעור בר"ה משום שאחר ר"ה ליכא במחובר פירות של שביעית להסוברים דהוא לקיטה ממש לא כתוס' ר"ה דף י"ג שלקיטה הוא גמר פירי ואתרוגים תלושין מסתבר שלא מצוי בשדות וא"כ היה להרמב"ם שסובר שאחר הבעור אסור באכילה פסול ביום ראשון ולהמג"א גם בכל הז', ולמה שבארתי אף להמג"א כשר בשאר הימים כיון שאין האיסור ברור דבאתרוג הוא רק ספק אם בתר לקיטה או בתר חנטה כדאיפסק ברמב"ם פ"ד משמיטה הי"ב ועיי"ש בכ"מ, דיש לסמוך על המכשירין כדלעיל, אבל לבד זה הא מסיק הכ"מ בפ"ז ה"ג דלהלכה סומכין על הראשונים שמתירין לאכול אחר שהפקיר וזכה בהו מחדש, ולכן טוב להוציאם לחוץ ולהפקירם ולחזור ולזכות בהם מספק מצות בעור, אך אם לא עשה כן מסתבר שאין לפסול האתרוג אף ליום ראשון כיון דבידו להפקיר כמו שכשר של טבל כדאיאת בר"ן וברשב"א בשם הרמב"ן אף שקודם שתיקן הוא איסור אכילה ונהי שאין עליו דין שותפות מכיון שיכול להפריש עליו ממק"א כדהוכיח הרמב"ן מפ' יש נוחלין אבל הא כולו אסור באכילה אלמא דכיון דבידו לתקן ולהתירו באכילה לא נחשב איסור אכילה לכן גם אחר הבעור כיון שבידו להתיר ע"י הפקר אין לפוסלו.

ואף שהבעור הוא בחו"ל הא נפסק דלא כרשב"א בפסחים דף נ"ב, ואיפסק כן ברמב"ם פ"ז הי"ב, ומצד איסור אין מוציאים מא"י לחו"ל הא לא נאסרו הפירות כלל, וגם לשיטה אחת בתוס' פסחים שם נב/ מותר להוציא שלא לאכילה עיי"ש, ולחד שיטה בר"ש פ"ו מ"ה תלוי זה במחלוקת רשב"א ורבנן לענין בעור בארץ וסתמא כרשב"א וא"כ ליכא כלל איסור זה, אך לשיטה הב' שבתוס' ור"ש איכא איסור זה, אבל לא נאסרו באכילה. וממה שהמוכרים עברו ולקחו

לסחורה בא"י והביאו כאן לא נאסרו באכילה, ואנחנו כאן צריכים לקנות מהם בהבלעה ע"י הלולב כעצת הגמ' וזה מועיל אף שלא להחשיב מסייע ידי עוברי עבירה כדאיתא ברשב"א שמה שבשמור אפילו בכחצי איסור אסור הוא קנסא דנראה כמסייע ידי עו"ע = עוברי עבירה = שמשמר פירותיו ומ"מ התירו בהבלעה, וגם פשוט שכיון שהם עושין ע"פ הוראה ליכא איסור לפנ"ע ולא איסור מסייע ידי עו"ע שהעושה ע"פ הוראה אין לו שום חטא אף אם ההלכה שלא כמותו כ"ז שלא עמדו למנין בקבוץ כל חכמי הדור ונפסק שלא כמותם כמו שלא חטאו מקומו של ריה"ג כלום בזה שאכלו בשר עוף בחלב והעושין כר"א עוד קבלו שכר על עשית סכין למול בשבת אף שהאמת לדינא שהוא עוד בחיוב סקילה ולכן אין שייך כאן קנסא ולא סיוע ידי עו"ע כלל, ומה שפי' הרשב"א בשל עזיקה שהוא חופר וגדר למלוי עפר שקנסו לאסור הפירות כנוטע בשביעית יעקור, פשוט שהוא רק בנטיעה שבלא זה לא היה גדל כלל ולא בעבודות אחרות דהא בנטיעה ב"ה מתירין כדהביא בעצמו.

תו"כ פרשת בהר (א:ט)

מה שבארצך אוכלים לא מה שהוציא עקיליס לעבדיו לפונטוס

רמב"ם פ"ה שמיטה ויובל הכ"א

"הקליפין והגרעינין שמותרין בתרומה לזרים אין קדושת שביעית חלה עליהם".

רמב"ם הלכות תרומות פרק יא

הלכה י

(קג) עוקצי תאנים (קד) וגרורות (קה) והכליסים (קו) והחרובין (קז) ומיעי אבטיח (קח) וקליפי אבטיח (קט) ואתרוג ומלפפון (קי) אע"פ שאין בהן אוכל (קיא) וקניבת ירק שמשליכין (קיב) בעלי בתים הרי אלו אסורים לזרים, אבל קניבת ירק (קיג) שמקנבים הגננין מותרת לזרים, (קיד) * קליפי פולין ושומשמין אם יש בהן אוכל אסורין (קטו) אין בהן אוכל מותרין.

הלכה יא

(קטז) גרעיני אתרוג מותרים, * גרעיני זיתים ותמרים וחרובין (קיז) אע"פ שלא כנסן הכהן הרי אלו אסורין לזרים, (קיח) ושאר הגרעינין בזמן שכנסן (קיט) ויש בהן לחלוחית למצוץ אותן (קכ) אסורין (קכא) לזר ואם השליכן מותרות.

רמב"ם פ"ז שמיטה ויובל הי"ב

"המוליך פירות שביעית ממקום שכלו למקום שלא כלו או ממקום שלא כלו למקום שכלו לבער לפי שנותנין עליו חומרי מקום שיצא משם וחומרי מקום שהלך לשם ופירות הארץ שיצאו לחוצה לארץ מתבערים במקומן ולא יעבירם ממקום למקום".